

Eftirlit - Flokkun og Merking - Vanmerktur Endurvarpsúði

Dagsetning	11. nóvember 2020
Fyrirtæki	Ástund ehf.
Heimilisfang	Háaleitisbraut 68, 103 Reykjavík
Kennitala	6805861879
Starfsemi	Smásala á íþrótt- og tómstundabúnaði í sérværslunum
Eftirlitsstaður	Háaleitisbraut 68, 103 Reykjavík
Fulltrúi fyrirtækis á vettvangi	Arnar Guðmundsson
Fulltrúi UST	Fífa Konráðsdóttir
Tegund eftirlits	Efnaeftirlit
Tengiliður fyrirtækis	Arnar Guðmundsson

SAMANTEKT

Umhverfisstofnun barst ábending um að efnavara sem væri boðin til sölu hjá Ástund, uppfylli mögulega ekki tiltekin skilyrði efnalaga nr. 61/2013 varðandi merkingu og umbúðir efnavara. Við eftirlit hjá Ástund ehf. þann 13.10.2020 voru skoðaðar 2 vörur sem reyndust ekki uppfylla kröfur sem settar eru fram í þeim lögum og reglugerðum sem falla undir umfang eftirlitsins.

MERKING HUGTAKA OG SKAMMSTAFANIR

Merking eftirfarandi hugtaka og skammstafana sem notuð eru í skýrslunni er sem hér segir:

CLP: Reglugerð (EB) nr. 1272/2008 um flokkun, merkingu og pökkun efna og efnablandna sem innleidd er í reglugerð nr. 415/2014 um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna¹.

ECHA: Efnastofnun Evrópu (e. European Chemicals Agency)² sem ber ábyrgð á margvíslegum verkefnum á forsendum ýmissa reglugerða, m.a. CLP og REACH.

Hættuflokkun/flokkun: Flokkun skv. viðeigandi ákvæðum CLP um mat á þeim áhættum sem fylgja notkun tiltekins efnis eða efnablöndu.

Innflytjandi: Aðili sem flytur vörur frá löndum utan Evrópska efnahagssvæðisins (EES) inn á EES.

¹ Samsett reglugerð nr. 415/2014 á vef Umhverfisstofnunar: <https://ust.is/library/Skrar/Atvinnulif/Efni/Flokkun-og-merkingar/samsett-reglugerd-nr-415-2014.html>

² Vefur Efnastofnunar Evrópu: <https://echa.europa.eu/>

MERKING

Í 32. gr. efnalaga, 4. gr. reglugerðar nr. 415/2014 og 1. kafla III. bólkis í CLP eru ákvæði um merkingar efnavara. Af þeim ákvæðum leiðir að birgjar skulu tryggja að efni og efnablöndur sem eru tilbúin til notkunar séu merkt í samræmi við hættuflokkun þeirra. Texti merkinganna er varðar hættusetningar, varnaðarsetningar og viðvörðunarorð skal vera á íslensku með ákveðnum undantekningum sem kveðið er á um í 4. gr. reglugerðar nr. 415/2014 en eiga ekki við um þær vörur sem hér eru til skoðunar.

Eftirfarandi atriði þurfa að koma fram á merkimiða í samræmi við framangreindar kröfur sbr. neðan- greindar vísanir í einstök ákvæði CLP.

- Nafn, heimilisfang og símanúmer birgjis eða birgja í samræmi við a)-lið 1. mgr. 17. gr. Birgir er skilgreindur sem framleiðandi, innflytjandi, eftirnotandi eða dreifingaraðili sem setur á markað efni, eitt sér eða í blöndu, eða setur blöndu á markað.
- tilgreint magn efnisins eða blöndunnar í vöru sem er tiltæk almenningi (t.a.m. rúmmál) í samræmi við b)-lið 1. mgr. 17. gr.
- Vörukenni í samræmi við c)-lið 1. mgr. 17. gr. og 18. gr. Vörukenni eru upplýsingar sem gera kleift að bera kennsl á efnið eða blönduna.
 - Í tilfelli efnis: efnaheiti og CAS/EB(EC) númer þess.
 - Í tilfelli blöndu: vöruheiti og heiti allra þeirra efna í blöndunni sem hafa áhrif á flokkun hennar að því er varðar bráð eiturhrif, húðætingu eða alvarlegan augnskaða, stökkbreytandi áhrif á kímfrumur, krabbameinsvaldandi áhrif, eiturhrif á æxlun, næmingu öndunarfæra eða húðnæmingu, sértæk eiturhrif á marklíffæri (SEM) eða ásvelgingarhættu.
- Hættumerki í samræmi við d)-lið 17. gr. og 19. gr. og töflu 1.3. í lið 1.2.1.4. í I. viðauka.
- Viðvörðunarorð (*Varúð* eða *Hætta*) í samræmi við e)-lið 17. gr. og 20. gr.
- Hættusetningarnar í samræmi við f)-lið 17. gr. sbr. 21. gr.
- Varnaðarsetningarnar í samræmi við g)-lið 17. gr. sbr. 22. gr.
- Reitir fyrir viðbótarkerkingar ef við á sbr. 17. gr. og 25. gr.

Fylgja skal töflu 1 varðandi stærð hættumerkinga og rými á umbúðum undir þær.

Tafla 1: Kröfur um lágmarksstærð merkimiða og hættumerkja. Taflan samsvarar töflu 1.3. í lið 1.2.1.4. í I. viðauka við CLP með síðari breytingum.

Rúmmál umbúðanna	Stærð merkimiðans (mm)	Stærð hvers hættumerkis (mm)
ekki umfram 3 lítra	a.m.k. 52 × 74, ef unnt er	ekki minna en 10 × 10 a.m.k. 16 × 16, ef unnt er
meira en 3 lítrar en ekki meira en 50 lítrar	a.m.k. 74 × 105	a.m.k. 23 × 23
meira en 50 lítrar en ekki meira en 500 lítrar	a.m.k. 105 × 148	a.m.k. 32 × 32
meira en 500 lítrar	a.m.k. 148 × 210	a.m.k. 46 × 46

ATH: Við mælingu á stærð hættumerkis skal miða við lengd á hliðum merkisins eins og sýnt er á mynd 1 sbr. kafla 4.3.2. í leiðbeiningarriti ECHA um merkingar og umbúðir í samræmi við CLP.³

ÖRYGGISLOK

Ákvæði um barnheld öryggislok er að finna í lið 3.1. í II. viðauka CLP. Skylt er að setja öryggislok á umbúðir vöru sem flokkast m.t.t. eftirfarandi flokka (viðeigandi hættusetningar fylgja í sviga):

- bráð eiturrif - 1. til 3. undirflokkur (H300, H301, H302, H310, H311, H330, H331).
- sértæk áhrif á marklíffæri (SEM) - 1. undirflokkur (H370, H372).
- ásvelgingarhætta - 1. undirflokkur (H304).
- húðæting - 1. undirflokkur (H314).
- Einnig á vörur með metanóli (3% eða meira) eða díklórmetani (1% eða meira).

Fylgja skal staðlinum EN ISO 8317 á endurlokanlegar umbúðir og CEN EN 862 á umbúðir sem eru ekki endurlokanlegar þegar nota skal barnheld öryggislok.

MERKING ÚÐABRÚSA

Ákvæði um merkingar úðabrusa er að finna í liðum 1.3.3., 1.5.2.1.1., 2.3. og 3.10.1.6.3. í I. viðauka CLP og í liðum 2.1.1., 3.1.1.2. og 3.2.2.1. í II. viðauka CLP.

ÁÞREIFANLEGAR VIÐVARANIR

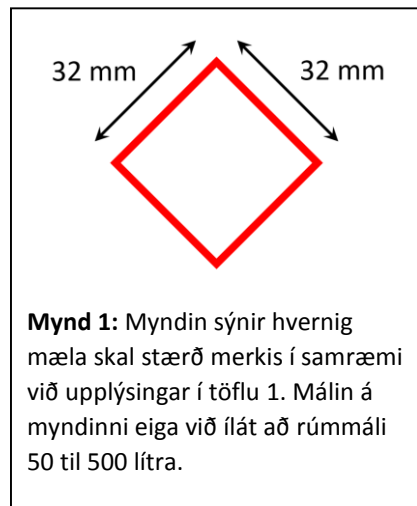
Ákvæði um áþreifanlegar viðvaranir er að finna í lið 3.2. í II. viðauka CLP. Skylt er að setja áþreifanlega viðvörðun á umbúðir vöru sem flokkast m.t.t. eftirfarandi flokka (viðeigandi hættusetningar fylgja í sviga):

- bráð eiturrif - 1. til 4. undirflokkur (H300, H301, H302, H310, H311, H312, H330, H331, H332).
- húðæting (H314).
- stökkbreytandi áhrif á kímfrumur - 2. undirflokkur (H341).
- krabbameinsvaldandi áhrif - 2. undirflokkur (H351).
- eiturrif á æxlun - 2. undirflokkur (H361).
- næming öndunarfæra (H334).
- sértæk áhrif á marklíffæri (SEM) - 1. og 2. undirflokkur (H370, H371, H372, H373).
- ásvelgingarhætta (H304).
- eldfimar lofttegundir, vökvar og föst efni - 1. og 2. undirflokkur (H220, H221, H224, H225, H228).

Áþreifanlegar viðvaranir skulu uppfylla kröfur staðalsins EN ISO 11683 með áorðnum breytingum.

UMFANG EFTIRLITS

Umhverfisstofnun vísar í bréf stofnunarinnar, dags. 13.10.2020, þar sem kynnt var eftirlit með merkingum og umbúðum efnavara í kjölfar ábendingar, sbr. hlutverk Umhverfisstofnunar með



³ Guidance on labelling and packaging in accordance with Regulation (EC) No 1272/2008 á vef ECHA (PDF): https://echa.europa.eu/documents/10162/23036412/clp_labelling_en.pdf/89628d94-573a-4024-86cc-0b4052a74d65

framkvæmd efnalaga nr. 61/2013. Eftirlitið fór fram 13.10.2020 og var markmið þess að skoða hvort vörurnar sem féllu undir umfang eftirlitsins uppfylli kröfur reglugerðar nr. 415/2014 um flokkun merkingu og umbúðir efna og efnablandna sem innleiðir CLP, og kröfur efnalaga. Tvær vörur féllu undir umfang eftirlitsins, Reflective spray textiles og Reflective spray metals. Kallað var eftir frekari upplýsingum um aðra vöruna þar sem miði með leiðbeiningum á íslensku var límdur yfir innihaldsupplýsingar vörunnar „Reflective spray textiles“.

NIÐURSTAÐA EFTIRLITS

Eftirtaldar vörur sem falla undir umfang eftirlitsins voru skoðaðar:

Vara	Strikamerki
Reflective Spray - textiles	7350068060441
Reflective Spray - metals	7350068060069

Um er að ræða tvær vörur í úðabrusum sem eru ætlaðar til að spreya á textíl annars vegar (Reflective spray - textiles) og hins vegar föst efni eins og málm (Reflective spray - metals). Reflective spray - metals ber ápreifanlega viðvörðun, en Reflective spray textiles ber ekki ápreifanlega viðvörðun.

FRÁVIK⁴

Reflective spray – textiles

Frávik frá reglugerð (EB) nr. 1272/2008 (CLP) eru eftirfarandi:

1. Fullyrðingar um að efni sé skaðlaust ef það er notað eins og það er ætlast til eru ekki í samræmi við texta á öryggisblöðum og erlendum merkingum.
2. Ápreifanleg viðvörðun er ekki til staðar í samræmi við lið 3.2. í II. viðauka.
3. Hættumerki í samræmi við d)-lið 17. gr. og 19. gr. og töflu 1.3. í lið 1.2.1.4. í I. viðauka. M.a er hættumerkið GSH09 er ekki til staðar þrátt fyrir að vera tilgreint á öryggisblaði.
4. Hættusetningar á íslensku eru ekki í samræmi við flokkun vörunnar sem kemur fram á öryggisblaði. Það vantar H315, H336 og H411 sbr. f)-lið 17. gr. og 21. gr.
5. Varnaðarsætningar í samræmi við við g)-lið 17. gr. sbr. 22. gr.

Reflective spray – metals

Frávik frá reglugerð (EB) nr. 1272/2008 (CLP) eru eftirfarandi:

1. Skv. 4. gr. reglugerðar nr. 415/2014 og 1. mgr. 32.gr. efnalaga skulu merkingar á umbúðum efna og efnablandna vera á íslensku.
 - Viðvörðunarorð (*Hætta*) í samræmi við e)-lið 17. gr. og 20. gr.
 - Hættusetningarnar í samræmi við f)-lið 17. gr. og 21. gr.
 - Varnaðarsætningarnar í samræmi við g)-lið 17. gr. og 22. gr.

ÁBENDINGAR

⁴ Framkvæmd telst ekki í samræmi við kröfur sem settar eru fram í lögum eða reglugerðum

Íslenskur miði var límdur yfir innihaldsefni sem hafa áhrif á flokkun á Reflective spray – Textiles og því var ekki mögulegt fyrir neytendur að sjá hvaða innihaldsefni eru í úðanum þegar ákvörðun er tekin um kaup á vörunni.

Umhverfisstofnun vill vekja athygli á að réttar staðlaðar hættu- og varnaðarsetningar má finna á vefsíðu Umhverfisstofnunar, ust.is og benda sérstaklega á síðuna Hættumerkingar efnavara - verkfæri⁵, sem er hugsuð sem verkfæri til að auðvelda þeim sem vinna við gerð umbúðamerkinga að fletta upp stöðluðum texta hættu- og varnaðarsetninga.

Reykjavík, 21. febrúar 2022

Fífa Konráðsdóttir

⁵ Hættumerkingar efnavara – verkfæri: <https://ust.is/library/Skrar/Atvinnulif/Efni/Flokkun-ogmerkingar/haettumerkingar-efnavara-verkfaeri.html>